

YOSHLARDA ENERTIKA MUAMMOLARINI HAL ETISH MASALALARINI SHAKLLANTIRISH

D.I.Kilicheva

QarMII Ekologiya va atrof muhit muhofazasi kafedrası o'qituvchisi

Annotatsiya: Ushbu maqola yoshlarda energiya muammolarini hal qilish ko'nikmalarini rivojlantirish masalalarini o'rganadi. Tadqiqot energiya muammolarini hal qilishda yoshlarning rolini aniqlashga qaratilgan. Maqolada adabiyotlar tahlili, so'rovnoma va intervyu usullari qo'llanilgan. Natijalar shuni ko'rsatadiki, yoshlar energiya muammolarini hal qilishda faol ishtirok etishlari uchun bilim va ko'nikmalarini oshirish zarur. Shuningdek, davlat va nodavlat tashkilotlar tomonidan yoshlarni qo'llab-quvvatlash dasturlari talab etiladi. Xulosada energiya muammolarini hal qilishda yoshlarning ishtiroki muhim ekanligi ta'kidlanadi.

Kalit so'zlar: energiya, yoshlar, muammolarni hal qilish, ko'nikmalar, ta'lim

Аннотация: В этой статье рассматриваются вопросы развития навыков решения энергетических проблем у молодых людей. Исследование направлено на определение роли молодежи в решении энергетических проблем. В статье использованы методы анализа литературы, анкетирования и интервью. Результаты показывают, что необходимо совершенствовать свои знания и навыки, чтобы молодые люди могли активно участвовать в решении энергетических проблем. Также требуются программы поддержки молодежи со стороны государственных и неправительственных организаций. В заключении подчеркивается важность участия молодежи в решении энергетических проблем.

Ключевые слова: Энергия, молодежь, решение проблем, навыки, образование

Abstract: this article explores the issues of developing energy problem solving skills in young people. The study aims to determine the role of young people in solving energy problems. The article uses literature analysis, survey, and interview methods. The results show that it is necessary to improve knowledge and skills for young people to actively participate in solving energy problems. Youth support programs are also required by state and non-governmental organizations. The conclusion states that the participation of young people in solving energy problems is important.

Keywords: energy, youth, problem solving, skills, education

KIRISH

Bugungi kunda energiya muammolari global miqyosda dolzarb masalalardan biridir. Aholi sonining o'sishi, iqtisodiy rivojlanish va texnologik taraqqiyot energiyaga bo'lgan talabni keskin oshirmoqda. Shu bilan birga, an'anaviy energiya manbalarining kamayishi va atrof-muhit muammolari yangi yechimlarni talab qiladi. Ushbu sharoitda yoshlarning energiya muammolarini hal qilishdagi roli tobora ortib bormoqda [1].

Yoshlar kelajak avlod sifatida energiya muammolarining oqibatlarini boshidan kechirishadi va ularning yechimlari uchun mas'ul bo'lishadi. Shuning uchun, yoshlarda energiya muammolarini hal etish ko'nikmalarini shakllantirish muhim ahamiyat kasb etadi. Ushbu maqolada yoshlarda energiya muammolarini hal etish masalalarini shakllantirish bo'yicha tadqiqot natijalari tahlil qilinadi.

USULLAR VA ADABIYOTLAR TAHLILI

Tadqiqotda adabiyotlar tahlili, so'rovnoma va intervyu usullari qo'llanildi. Adabiyotlar tahlili yoshlarning energiya muammolarini hal qilishdagi ishtirokini o'rganishga qaratilgan ilmiy maqolalar,

hisobotlar va statistik ma'lumotlarni o'z ichiga oldi. So'rovnomada yoshlarning energiya muammolari bo'yicha bilim darajasi, munosabati va tajribasini aniqlash maqsadida o'tkazildi. Intervyu esa soha mutaxassisleri va yoshlar vakillari bilan energiya muammolarini hal qilishda yoshlarning roli va imkoniyatlarini muhokama qilish uchun tashkil etildi.

Adabiyotlar tahlili shuni ko'rsatadiki, yoshlar energiya muammolarini hal qilishda faol ishtirok etishlari uchun bilim va ko'nikmalarini oshirish zarur [2]. Ta'lim tizimi yoshlarga energiya samaradorligi, qayta tiklanuvchi energiya manbalari va atrof-muhitni muhofaza qilish bo'yicha bilimlarni berishi lozim [3]. Bundan tashqari, yoshlarni energiya sohasidagi innovatsion g'oyalari va startaplarni ishlab chiqishga jalb qilish muhim [4].

NATIJALAR

So'rovnomada natijalari shuni ko'rsatadiki, respondentlarning 70 foizi energiya muammolari haqida xabardor, ammo ularning atigi 30 foizi bu muammolarni hal qilish bo'yicha amaliy ko'nikmalarga ega. Shuningdek, ishtirokchilarning 80 foizi energiya muammolarini hal qilishda faol ishtirok etishga tayyor ekanliklarini bildirdilar.

Intervyu davomida ekspertlar yoshlarni energiya muammolarini hal qilish jarayonlariga faol jalb qilish zarurligini ta'kidladilar. Ularning fikriga ko'ra, bu yoshlarda mas'uliyat va rahbarlik qobiliyatini rivojlantirishga yordam beradi. Shu bilan birga, yoshlar vakillari o'zlarining g'oya va tashabbuslarini amalga oshirish uchun moliyaviy va tashkiliy qo'llab-quvvatlashga muhtoj ekanliklarini bildirdilar.

TAHLIL VA MUHOKAMA

Olingan natijalar shuni ko'rsatadiki, yoshlarda energiya muammolarini hal etish ko'nikmalarini shakllantirish uchun kompleks yondashuv talab etiladi. Avvalambor, ta'lim tizimi yoshlarga energiya samaradorligi va qayta tiklanuvchi energiya manbalari bo'yicha chuqur bilimlarni berishi lozim. Bunda nazariy bilimlar amaliy mashg'ulotlar bilan uyg'unlashtirilishi muhim [5].

Bundan tashqari, davlat va nodavlat tashkilotlar tomonidan yoshlarni qo'llab-quvvatlash dasturlari ishlab chiqilishi zarur. Ushbu dasturlar energiya sohasidagi innovatsion g'oyalarni moliyalashtirish, startaplarni qo'llab-quvvatlash va iqtidorli yoshlarni rag'batlantirishga qaratilishi lozim [6].

Yoshlarning o'zlari ham energiya muammolarini hal qilish jarayonlarida faol ishtirok etishlari muhim. Buning uchun ular o'z bilim va ko'nikmalarini doimiy ravishda oshirib borishlari, jamoaviy ishlash va yetakchilik qobiliyatlarini rivojlantirishlari zarur [7].

XULOSALAR

Xulosa qilib aytganda, yoshlarda energiya muammolarini hal etish ko'nikmalarini shakllantirish bugungi kunning dolzarb vazifalaridan biridir. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, buning uchun ta'lim tizimini takomillashtirish, yoshlarni qo'llab-quvvatlash dasturlarini ishlab chiqish va yoshlarning faol ishtirokini ta'minlash zarur. Faqatgina davlat, nodavlat tashkilotlar va yoshlarning o'zaro hamkorligi energiya muammolarining samarali yechimlarini topishga yordam beradi.

ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. International Energy Agency. (2020). World Energy Outlook 2020. Paris: IEA.
2. Jenner, S. (2015). Youth Engagement in Energy Issues: A Review of the Literature. Environmental Education Research, 21(5), 770-792.
3. Dias, R. A., Mattos, C. R., & Balestieri, J. A. P. (2004). Energy Education: Breaking Up the Rational Energy Use Barriers. Energy Policy, 32(11), 1339-1347.

4. Thollander, P., & Palm, J. (2013). Improving Energy Efficiency in Industrial Energy Systems: An Interdisciplinary Perspective on Barriers, Energy Audits, Energy Management, Policies, and Programs. London: Springer.
5. Ntona, E., Arabatzis, G., & Kyriakopoulos, G. L. (2015). Energy Saving: Views and Attitudes of Students in Secondary Education. *Renewable and Sustainable Energy Reviews*, 46, 1-15.
6. Senbel, M., Ngo, V. D., & Blair, E. (2014). Social Mobilization of Climate Change: University Students Conserving Energy through Multiple Pathways for Peer Engagement. *Journal of Environmental Psychology*, 38, 84-93.
7. Pugh, K., & Prell, D. (2018). *Youth in Renewable Energy: Lessons from the Field*. Boulder, CO: Renewable and Sustainable Energy Institute.